

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Запоріжжя
24 Жовтня 2025 р.**

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Мукачівський державний університет

Одеський національний технологічний університет

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя

Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

“ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ”

ЗБІРНИК

ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

в рамках реалізації проєкту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення
спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та
підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT -
ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH

Запоріжжя, 24 Жовтня 2025 р.

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

УДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 4 від «31 жовтня 2025 р.)

ДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

З-69

Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту : збірник тез доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (24 жовтня 2025 р., м. Запоріжжя). – Запоріжжя : Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2025. – 440 с.

ISBN 978-617-7346-80-6

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту», організованої та проведеної в рамках імплементації Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH. Учасниками конференції розглянуто питання впливу спільних цінностей ЄС на розвиток нової проєвропейської початкової та середньої загальної освіти в Україні, проаналізовано Європейські виміри сталого розвитку української вищої освіти, досліджено соціально-педагогічні виміри інклюзивної освіти в країнах Європейського Союзу. Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор (голова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ольга Гончарова – кандидат педагогічних наук, доцент (співголова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Аліна Маслова – кандидат педагогічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Юлія Шевченко – доктор педагогічних наук, професор, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Галина Олейнікова - кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Євген Топалов – старший викладач, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2025

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Розман І.І.

Мукачівський державний університет

Костик В.В.

Мукачівський державний університет

ШКОЛА ЯК ОСЕРЕДОК ДЕМОКРАТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ

Учитель – це не лише передавач знань, але й агент цінностей, культурних норм і соціальних установок. У Європейському Союзі ключові цінності – демократія, права людини, толерантність, рівність, повага до людської гідності – входять до освітніх стандартів, до навчальних програм і до очікувань щодо поведінки як вчителів, так і учнів [4].

В Україні, у процесі євроінтеграції та освітніх реформ (зокрема Нова українська школа), учитель має активну роль у формуванні цих цінностей: через власний приклад, через викладання предметів, через виховні моменти та через організацію шкільного середовища.

Учитель сприяє формуванню громадянської компетентності, міжкультурної свідомості, навичок діалогу й співпраці, заохочує критичне мислення, осмислене ставлення до прав людини та соціальної справедливості.

Європейські стандарти педагогічної етики передбачають дотримання принципів честі, поваги до гідності учня, справедливості, неупередженості, конфіденційності, відповідальності та професійної доброчесності. Вони також включають обов'язки щодо рівності, інклюзивності, уникнення дискримінації за будь-якими ознаками [2].

В Україні зростає увага до професійних стандартів учителя – як до нормативних документів, що задають не лише освітній, а й етичний профіль педагога. Наприклад, професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» передбачає не лише навчальні функції, але й такі компетентності, як партнерство з батьками, виховання поваги до законів та прав людини, демократична взаємодія [4].

Професійні стандарти є одним із необхідних інструментів управління

якістю педагогічної освіти і оптимальним засобом забезпечення його безперервності. Оскільки в Україні на порядку денному постає питання про впровадження оновлених професійних стандартів педагогічних працівників, дослідження процесів стандартизації професійної педагогічної освіти з урахуванням широкого міжнародного контексту є особливо актуальним [1].

Відповідно до затвердженого стандарту: мета професійної діяльності вчителя полягає в організації навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними повної загальної середньої освіти шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації навчання [5].

Отже, важливо, щоб школа реалізовувала принципи участі та співуправління, коли учні можуть брати участь у прийнятті рішень, що стосуються шкільного життя. Це сприяє розвитку лідерських якостей, самостійності, ініціативності та вмінню відстоювати власну позицію в межах демократичних норм. Наприклад, діяльність учнівського самоврядування може стати практичною школою демократії, де учні навчаються домовлятися, відповідально виконувати обов'язки й враховувати інтереси інших [3].

Школа як осередок демократичної культури та громадянської активності виступає ключовим інститутом формування особистості, здатної мислити критично, приймати зважені рішення, поважати права людини та брати активну участь у житті суспільства. Саме у шкільному середовищі закладаються основи соціальної відповідальності, взаємоповаги, толерантності та громадянської свідомості. Демократична школа функціонує не лише як місце передачі знань, а як простір діалогу, співпраці й взаємодії, де вчителі, учні та батьки стають рівноправними партнерами у навчальному процесі [7].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авшенюк Н.М. Механізми забезпечення якості педагогічної освіти в Австралії, Великій Британії, США. 2021. URL: <https://surl.li/gxslsl>

2. Етична компетентність сучасного вчителя. URL: <https://surl.li/fseurg>
3. Кремень В. Г. Освіта і суспільство: європейський вектор розвитку. Київ: Педагогічна думка, 2020.
4. Нова українська школа. URL: <https://surl.li/alybgn>
5. Професійна мобільність – запорука успішної реалізації педагогічних працівників. 2025. URL: <https://surl.li/lnybho>
6. Роль вчителя у сучасному суспільстві. URL: <https://surl.li/yxnarw>
7. Савченко О. Я. Педагогічна культура вчителя в умовах освітніх трансформацій. Київ: Либідь. 2019.

Розман І.І.

Мукачівський державний університет

Палагузинець Б.М.

Мукачівський державний університет

УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРИНЦИПІВ ПРОЗОРОСТІ Й ПІДЗВІТНОСТІ

Заклад освіти як осередок демократичної культури та громадянської активності є важливою ланкою у становленні сучасного навчального процесу.

Школа є ключовим середовищем, де формуються цінності: тут діти навчаються не тільки предметів, а й принципів співжиття, самоврядування, участі, відповідальності. Демократична шкільна культура може проявлятися через надання учням права голосу в шкільних справах, участь у прийнятті рішень (наприклад учнівський парламент), прозорість правил і процедур, справедливе ставлення, участь учнів і громади у житті школи [2].

Управління закладом освіти на засадах європейських принципів прозорості й підзвітності формуються на прозорості та підзвітності як фундаментальних засад. Це означає, що рішення, ресурси, фінанси, кадрові питання в школі повинні бути зрозумілими для всього шкільного середовища: учителів, учнів, батьків і громади.

Звітування, участь громадськості, оголошення політик, критерії

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>